

Nota van Beantwoording NRD MER dijktraject Arcen

Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei

Bezoekadres

Maria Theresialaan 99
6043 CX Roermond

Postadres

Postbus 2207
6040 CC Roermond

IBAN NL10NWB0636750906
KvK 67682065

088-8890100
dijkversterking@waterschaplimburg.nl
waterschaplimburg.nl

titel Nota van Beantwoording NRD MER dijktraject Arcen
subtitel Hoogwaterbeschermingsprogramma Noordelijke Maasvallei
datum 12 juni 2018
versie 0.1
status
zaaknr. 2018-Z15988
documentnr. 2018-D149614

Deze nota is tot stand gekomen door Arcadis en Witteveen + Bos in samenwerking met en in opdracht van Waterschap Limburg.

Inhoudsopgave

1	Inleiding en doel	4
1.1	Doel van deze nota	4
1.2	Achtergrond dijkversterking Arcen	4
1.3	Stand van zaken	4
1.4	Commissie m.e.r.	4
1.5	Vervolgproces	5
2	DEEL A: Algemeen Deel	6
2.1	Milieu-effectrapportage	6
2.2	Notitie Reikwijdte en Detailniveau	6
2.3	Fasen in MER	6
2.4	Dijkverlegging (Systeemopgave)	7
2.5	Rivierwaarts versterken	8
2.6	Ontwerpprincipes	9
2.7	Schaderegelingen	9
3	DEEL B: Individuele beantwoording	11
3.1	Zienswijze 1: InBev Nederland NV	11
3.2	Zienswijze 2: VvE la Tour Meuse	12
3.3	Zienswijze 3	14
3.4	Zienswijze 4	15
3.5	Zienswijze 5: Hertog Jan Proeverij	16
3.6	Zienswijze 6	17
3.7	Zienswijze 7	17
3.8	Zienswijze 8: Stichting belangenvereniging bewoners aan de Maas Arcen & De Dorpsraad Arcen	19
3.9	Zienswijze 9	23
3.10	Zienswijze 10	24

1 Inleiding en doel

1.1 Doel van deze nota

In deze nota geeft het Waterschap Limburg – als initiatiefnemer van het project dijkversterking/dijkverlegging dijktraject Arcen - een reactie op de binnengekomen zienswijzen op de Notitie Reikwijdte en Detailniveau MER dijktraject Arcen.

De beantwoording van de zienswijzen is afgestemd met de Provincie Limburg – als bevoegd gezag voor het MER dijktraject Arcen – en andere betrokken overheden. Tevens zijn de zienswijzen toegestuurd aan de commissie voor de milieueffectrapportage en betrokken bij het advies van de commissie over de reikwijdte en het detailniveau van het milieueffectrapport.

In de NRD zijn de alternatieve dijktrajecten en de milieueffecten, die in de milieueffectrapportage (MER) worden onderzocht, beschreven. Ook de diepgang waarmee het onderzoek wordt uitgevoerd is hierin vastgelegd.

1.2 Achtergrond dijkversterking Arcen

Na de hoogwaters van 1993 en 1995 zijn in Limburg op diverse locaties, waaronder Arcen, in hoog tempo nooddijken aangelegd. Slechts bedoeld als korte termijn oplossing totdat rivierverruiming gereed was. Toen bleek dat rivierverruiming onvoldoende oplossing bood voor de lange termijn, zijn de Limburgse nooddijken als primaire waterkering in de Waterwet opgenomen. Bij toetsing is gebleken dat de keringen niet meer voldoen aan de nieuwe norm van januari 2017. Ook de waterkering in Arcen is niet hoog genoeg en niet sterk genoeg.

Het klimaat verandert, we krijgen meer extremen. De Maas gaat in de toekomst grotere hoeveelheden water afvoeren. In de Waterwet is opgenomen dat we bij het ontwerp van de kering ook rekening houden met klimaatverandering. We verhogen keringen en bieden de rivier voldoende ruimte. Als we de huidige waterkering over de hele lengte ophogen, maken we de rivier smaller terwijl in de toekomst juist meer ruimte nodig is. Daarom verkennen we in Arcen ook een dijkverlegging.

1.3 Stand van zaken

De NRD MER Arcen heeft vanaf 15 maart tot en met 11 april 2018 ter inzage gelegen, waarbij de mogelijkheid was om hierop een zienswijze in te dienen. In totaal zijn tien zienswijzen ingediend. De Nota van Beantwoording bestaat uit twee delen. In deel A van de Nota van Beantwoording wordt een aantal veelvoorkomende onderwerpen toegelicht. Voorbeelden van deze onderwerpen zijn schaderegeling en de diverse fasen in een milieueffectrapportage. In deel B zijn de binnengekomen reacties voorzien van een uniek nummer en vervolgens samengevat en beantwoord. Waar zienswijzen leiden tot een wijziging van het milieueffectrapport dan blijkt dit uit de beantwoording. In het kader van privacy zijn de zienswijzen van particulieren geanonimiseerd. Iedere inspreker ontvangt tevens per brief de beantwoording op zijn of haar zienswijze.

1.4 Commissie m.e.r.

De Commissie m.e.r. is een onafhankelijke stichting die bij wet is ingesteld. De Commissie adviseert overheden over de kwaliteit van milieu-informatie. Het is niet verplicht om een advies aan de Commissie m.e.r. te vragen. Uit oogpunt van zorgvuldigheid hebben we hier wel voor gekozen. De Commissie m.e.r. heeft op 29 mei 2018 haar advies uitgebracht. Hierin zijn de ingediende zienswijzen betrokken. Het advies staat op de website van de Commissie m.e.r. en de website van Waterschap Limburg.

1.5 Vervolgproces

Op basis van de NRD, de ingebrachte zienswijzen en het advies van de Commissie voor de m.e.r. wordt de milieueffectrapportage opgesteld. De alternatieve dijktrajecten worden onderzocht en de effecten beoordeeld. Het MER wordt, samen met het voorkeursalternatief, ter visie gelegd. Hierop kunnen zienswijzen worden ingediend.

2 DEEL A: Algemeen Deel

2.1 Milieueffectrapportage

In Nederland hechten we veel waarde aan het milieu en de omgeving. Om te voorkomen dat het milieu en uw omgeving te sterk worden aangetast bij grote infrastructurele projecten krijgen deze een volwaardige plek in de besluitvorming. Dit doen we met het instrument milieueffectrapportage (m.e.r.). In een milieueffectrapportage wordt onderzoek verricht. Dit onderzoek vereist een scherpe afbakening van 'reikwijdte en detailniveau'. Hiervoor dient een Notitie Reikwijdte en Detailniveau (NRD).

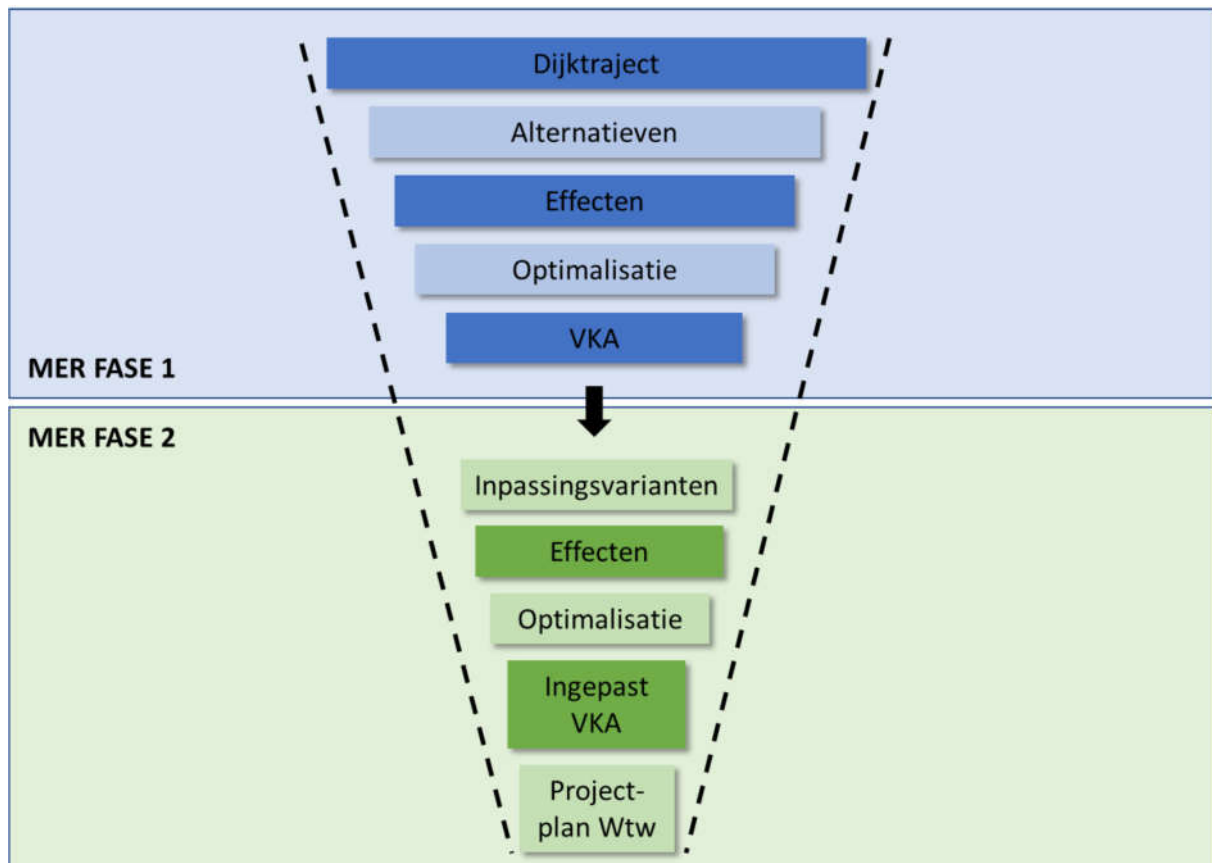
2.2 Notitie Reikwijdte en Detailniveau

Een eerste formele stap in een milieueffectrapportage is de Notitie Reikwijdte en Detailniveau en is bedoeld om u te informeren over de gewenste inhoud en diepgang van de milieueffectrapportage, ofwel de reikwijdte en het detailniveau. De reikwijdte geeft aan wat het voornemen is, welke alternatieven en varianten worden onderzocht en welke milieu- en omgevingsthema's in beeld worden gebracht (het 'wat'). Het detailniveau betreft de diepgang en methode van het onderzoek (het 'hoe').

De NRD geeft inzicht in de achtergronden en nut en noodzaak van de versterkingsopgave, de dijkverleggingsopgave (ook wel systeemopgave genoemd) en de beekherstelopgave. Daarnaast wordt aangegeven welke alternatieve dijktrajecten worden onderzocht en welk beoordelingskader daarbij wordt gehanteerd. Dit geldt zowel voor de Verkenningsfase (MER Fase 1) als de planuitwerkingsfase (MER Fase 2) van het MER. De NRD vormt daarmee het kader voor het op te stellen MER. De NRD geeft nog geen inzicht in mogelijke effecten, deze worden bepaald tijdens de onderzoeken die voor het MER worden uitgevoerd.

2.3 Fasen in MER

Elke dijkversterking doorloopt 3 fasen: verkennen, plan uitwerken, realiseren. Het ter inzage leggen van de NRD en het verwerken van zienswijzen valt binnen de verkenningsfase. De verkenningsfase eindigt met een voorkeursalternatief. Op het ontwerp voorkeursalternatief kunt ook een zienswijze indienen. Die zienswijze is gericht op de milieueffecten die in MER Fase 1 zijn onderzocht en de keuze voor een ontwerp-voorkeursalternatief dat hierin gepresenteerd wordt. Het ontwerp-voorkeursalternatief in MER Fase 1 betreft de locatie, het type en indicatieve hoogte van de dijkversterkingsopgave en beekherstelopgave en /of de locatie en mate van de dijkverlegging. Na de keuze voor een ontwerp-voorkeursalternatief wordt deze verder uitgewerkt en ingepast in de omgeving. In MER Fase 2 worden de mogelijke inpassingsvarianten beschreven en beoordeeld. MER Fase 2 wordt tegelijkertijd met het ontwerpprojectplan ter inzage gelegd. Ook hierop kunt u zienswijzen indienen. Het MER wordt opgesteld door Waterschap Limburg. Gedeputeerde Staten zijn bevoegd gezag voor de m.e.r.-procedure.

Figuur 1: Schematische weergave effectbeoordeling MER fase 1 en MER fase 2

2.4 Dijkverlegging (Systeemopgave)

Waterschap Limburg is verantwoordelijk voor het HWBP-dijkversterkingsprogramma in haar beheergebied, met als primaire doelstelling het verbeteren van de waterveiligheid in de Maasvallei. Deze dijkversterkingsopgave wordt binnen het HWBP Noordelijke Maasvallei, waar mogelijk, gecombineerd met overige actuele wateropgaven in het beheergebied, namelijk de systeemopgave en beekopgaven. Deze drie type opgaven worden in de verkenningsfase van het HWBP als integrale opgave onderzocht.

De minister van Infrastructuur en Waterstaat heeft in november 2017 besloten om op 5 plaatsen in de Noordelijke Maasvallei¹ het verleggen van dijken uit te voeren. Deze trajecten kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de afvoer van de Maas bij hoogwater. Onderzoek naar het verbeteren van de systeemwerking van de Maas komt voort uit het Nationaal Waterplan 2016-2021. In dit Waterplan is bepaald dat voor de Limburgse Maas invulling moet worden gegeven aan het behouden van rivierbed, vanwege het laten vervallen van de eis tot overstromen van de dijken in de Limburgse Maasvallei. Versterking van de bestaande dijktrajecten (in het kader van HWBP) betekent namelijk dat winterbed van de rivier verloren gaat: een aanzienlijk deel van winterbed komt dan achter de nieuwe keringen te liggen. Om de bergende en stroomvoerende functie van het winterbed zoveel mogelijk te behouden, zijn zogeheten 'systeemmaatregelen' in de vorm van dijkverleggingen nodig. Dit zijn maatregelen die voorkomen dat het rivierbed – als gevolg van de dijkversterkingsopgave – kleiner wordt. Hierbij kan gedacht worden aan dijkverleggingen en retentiemaatregelen.

¹ Arcen, Baarlo – Hout-Blerick, Thorn – Wessem, Venlo – Velden en Well

In het verkennend onderzoek is aangegeven dat systeemmaatregelen op zichzelf staan en niet onderling uitruikbaar of vervangbaar zijn. Dit betekent dat de maatregelen geen onderlinge rivierkundige afhankelijkheid kennen. Het niet, of in beperktere mate, doorgaan van een van de maatregelen heeft hiermee niet tot gevolg dat er een andere maatregel voor in de plaats komt. Iedere systeemmaatregel draagt bij aan het robuuster functioneren van het riviersysteem en het beperken van negatieve waterstandseffecten als gevolg van dijkversterkingen op de nieuwe normering en is daardoor vanuit hydraulisch oogpunt gewenst. De nadere uitwerking en bijbehorende afweging van de 5 benoemde systeemmaatregelen is onderdeel van de 5 lopende HWBP-verkenningen (MER fase 1).

2.5 Rivierwaarts versterken

De vraag die in diverse zienswijzen is gesteld, waarom wordt de kering niet rivierwaarts versterkt, wordt hier nader toegelicht. De Maas heeft beperkt ruimte in de Noordelijke Maasvallei. Elke verandering in het rivierengebied werkt verhogend op de waterstand en kan gevolgen hebben voor de waterveiligheid. Een dijkversterking wordt altijd aan de landzijde (binnendijks) uitgevoerd. Een dijkversterking aan de rivierzijde (buitendijks) gebeurt alleen als het aan de landzijde niet mogelijk is. De effecten van individuele activiteiten kunnen klein zijn, maar de gezamenlijke effecten van de diverse claims kunnen wel significant zijn.

De volgende afwegingsaspecten zijn van belang en dienen in het voorkeursbesluit en het projectplan benoemd en indien van toepassing, toegelicht te worden:

1. Binnendijkse versterking is redelijkerwijs niet mogelijk wanneer een binnendijkse oplossing:
  - a. Tot onredelijk hoge kosten leidt ten opzichte van een buitendijkse oplossing incl. compenserende maatregelen;
  - b. Technisch zeer lastig te realiseren is of grote uitvoeringsrisico's met zich meebrengt;
  - c. Aantasting van belangrijke maatschappelijke waarden oplevert. Bijvoorbeeld wanneer omwonenden onevenredig veel nadelen ondervinden van de oplossing of wanneer belangrijke cultuurhistorische of landschappelijke waarden aangetast worden.

2. Buitendijkse versterking is mogelijk indien deze:
  - a. Op een hydraulisch gunstige locatie ligt. Bijvoorbeeld als deze locatie niet leidt tot het versterken of creëren van een hydraulisch knelpunt. Ook bij eventuele reserveringen van ruimte voor een toekomstige vergroting van de bergings- en/of afvoercapaciteit zal kritisch gekeken moeten worden of buitendijks versterken mogelijk is.
  - b. Geen belemmering oplevert voor het veilig en doelmatig gebruik van het rivierbed, waaronder de scheepvaartfunctie.

De beoordeling van de buitendijkse versterking vindt plaats in overleg met de rivierbeheerder conform de methodiek uit het rivierkundig beoordelingskader van Rijkswaterstaat, te vinden op de Helpdesk Water². In dit kader zijn ook de principes van compensatie van bergend vermogen en waterstandseffecten toegelicht.

---

² Rivierkundig beoordelingskader v.4.0, 23 januari 2017
<https://www.helpdeskwater.nl/onderwerpen/wetgeving-beleid/waterwet/@178387/rivierkundig/>

2.6 Ontwerpprincipes

Om de versterkingsopgave, systeemopgave en de beekherstelopgave in samenhang te kunnen bekijken, zijn er per opgave uitgangspunten geformuleerd en ontwerpprincipes ontwikkeld. Voor elk (deel van een) alternatief zijn diverse ontwerpprincipes mogelijk. Het alternatief dat uiteindelijk wordt gekozen, voorkeursalternatief genaamd, kan een alternatief zijn zoals in de NRD staat of een combinatie van onderdelen uit de verschillende alternatieven.

2.7 Schaderegelingen

Particulieren, bedrijven of organisaties kunnen als gevolg van de dijkversterking schade ondervinden. Deze schade kan ontstaan als gevolg van het uitvoeren van onderzoeken of, in een later stadium, als gevolg van het aanleggen, versterken of verleggen van de waterkering. Indien u schade heeft aan uw eigendom, komt u mogelijk in aanmerking voor een vergoeding. Hiervoor bestaan wettelijke regels en procedures.

We onderscheiden drie soorten schade of nadeel:

1. Nadeel waarop de schaderegeling van de Waterwet van toepassing is.
2. Planschade.
3. Bouwschade.

Ad 1) Nadeel waarop de schaderegeling van de Waterwet van toepassing is

In de Waterwet is een algemene grondslag opgenomen voor vergoeding van schade in verband met de rechtmatige uitoefening van een taak of bevoegdheid in het waterbeheer (nadeelcompensatie). Iemand die schade lijdt als gevolg van een dijkversterking kan een verzoek om nadeelcompensatie indienen bij het waterschap. Het waterschap heeft een verordening vastgesteld waarin regels zijn opgenomen over de wijze waarop een verzoek wordt behandeld.

De schade kan zowel het gevolg zijn van het projectplan Waterwet als van de werkzaamheden ten behoeve van de dijkversterking. Bij schade als gevolg van het projectplan Waterwet kan het bijvoorbeeld gaan om het ruimtebeslag van de dijk op grond van derden of om verlies van uitzicht. Schade als gevolg van de uitvoering van de dijkversterking kan bijvoorbeeld bestaan uit omzetverlies door tijdelijke verminderde bereikbaarheid.

Ad 2) Planschade

Voor het wijzigen, versterken of aanleggen van een primaire waterkering wordt een projectplan Waterwet opgesteld. Het projectplan Waterwet is geen planologisch besluit. Als het verbreden of het verleggen van een dijk niet past in het bestemmingsplan dan is nodig het bestemmingsplan te herzien of met een omgevingsvergunning af te wijken van het bestemmingplan. Hierdoor kan planschade ontstaan. Dit is waardevermindering van onroerende zaken of inkomensschade die ontstaat door een wijziging van de planologische situatie. De Wet ruimtelijke ordening bevat een grondslag voor vergoeding van planschade. Vergoeding van planschade is samengevat alleen mogelijk indien de schade redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de burger of de onderneming behoort te komen en voor zover de tegemoetkoming niet voldoende anderszins is verzekerd.

Ad 3) Bouwschade

Tijdens de uitvoering kan bouwschade ontstaan. Bij bouwschade gaat het om schade als gevolg van *onrechtmatig* handelen in de zin van het Burgerlijk Wetboek. Bij bouwschade kan bijvoorbeeld worden gedacht aan scheurvorming in panden. Schade die aantoonbaar en verwijtbaar is veroorzaakt door de werkzaamheden, komt in principe geheel voor vergoeding in aanmerking. Een

eventuele schadevergoeding dient betaald te worden door de natuurlijke of rechtspersoon die de schade heeft veroorzaakt (bijvoorbeeld de aannemer of het onderzoeksbureau).

Het verschil tussen bouwschade en nadeelcompensatie is dat bij nadeelcompensatie sprake is *rechtmatig* overheidshandelen.

3 DEEL B: Individuele beantwoording

3.1 Zienswijze 1: InBev Nederland NV

Punt 1

Inspreker maakt zich grote zorgen over de eventuele dijkteruglegging en is van mening dat in het gedeelte over de systeemmaatregel in de NRD naar een oplossing toe wordt geschreven. Hierbij is inspreker van mening dat de mogelijke winsten (hectares) te rooskleurig zijn weergegeven. Inspreker heeft een eigen berekening bijgevoegd. Een dijkteruglegging heeft volgens inspreker bovendien slechts een minieme verbetering van het hydraulisch knelpunt bij het veer Arcen-Broekhuizen tot gevolg. Verder meent inspreker dat het gebied achter de primaire kering geen winterbed is. Tevens is inspreker het, op basis van o.a. bereikbaarheid en beschermingsgraad, niet eens met de stelling dat het realiseren van een eiland relatief makkelijk zou zijn (zie verder punt 2 van deze zienswijze).

Reactie:

Het dijktraject Arcen is één van de vijf dijktrajecten uit het HWBP Noordelijke Maasvallei die kansrijk worden geacht voor het uitvoeren van een systeemmaatregel. Deze selectie komt voort uit het verkennend onderzoek dat onder andere in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als verantwoordelijke voor de systeemopgave, is uitgevoerd. Deze selectie is mede gebaseerd op de ligging nabij hydraulische knelpunten. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van de selectie aan systeemmaatregelen voor de Noordelijke Maasvallei, en daarmee de scope voor deze NRD, verwijzen wij u naar de toelichting over systeemopgave in deel A van deze Nota van Beantwoording.

De systeemmaatregel in de vorm van een dijkverlegging is in de alternatieven, die zijn beschreven in de NRD, verwerkt. De systeemmaatregel in Arcen wordt daarmee in het kader van het MER op voor- en nadelige effecten onderzocht. De gevolgen voor o.a. de bereikbaarheid en de bescherming van de bewoners, maar ook rivierkundige effecten, worden hierbij meegenomen.

Ten aanzien van het verlies van winterbed kan het volgende worden opgemerkt. In de Beleidslijn Grote Rivieren zijn delen van het gebied, ook achter de kering, aangeduid als stroomvoerend of waterbergend rivierbed en hebben daarmee de status winterbed. De huidige keringen zijn bij hoogwater overstroombaar. Hierdoor maakt het gebied achter de kering ook deel uit van het rivierbed. Bij het versterken van de keringen vervalt deze eis van overstroombaarheid en verliest het binnendijks gelegen winterbed ook de status van winterbed.

Het aanleggen van een eiland rondom de Hertog Jan Brouwerij is een technisch uitvoerbaar alternatief. Zo kan de omgeving rondom de brouwerij met een groene dijk worden beschermd in plaats van een complexe constructie. Daarnaast ligt de bebouwing geclusterd en is er maar één dijk nodig om het hele gebied te beschermen in plaats van een aaneenschakeling aan keringen.

Punt 2

Inspreker vreest dat het aanleggen van het eiland kan leiden tot gevolgen voor bedrijfsvoering en bijbehorende schade, zoals de bereikbaarheid, het grondgebruik, de kwaliteit van de waterbron (deze kwaliteit moet worden gegarandeerd), kwelwater en water dat via de riolering omhoog komt. Daarbij dient rekening te worden gehouden met 30 dagen hoogwater. Inspreker wil garanties dat het eiland minstens net zo veilig is als een 'echte' kering. Het aanpakken van de riolering uitsluitend als meekoppelkans benoemen acht inspreker in deze situatie absoluut onvoldoende.

Reactie:

De NRD vormt het kader voor het op te stellen MER en geeft weer welke alternatieven worden

beschouwd en welk beoordelingskader daartoe wordt gehanteerd. In paragraaf 4.3.2 van de NRD is het beoordelingskader opgenomen. In dit beoordelingskader zijn onder andere effecten voor water, verkeer, bedrijvigheid en de woon- en leefomgeving opgenomen. De zorgpunten van inspreker worden via deze criteria meegenomen in de beoordeling van de alternatieven. Mede op basis van MER fase 1 wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief ziet in beginsel op de tracékeuze van de kering. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt dit tracé in fase 2 nader ingepast in de omgeving. De mogelijke inpassingsvarianten worden in MER fase 2 beoordeeld.

De mate van bescherming van het eiland is onderdeel van de afweging binnen de procedure. Verder signaleren wij het belang van inspreker met betrekking tot grondwater (kwaliteit van de waterbron en kwelwater) en zullen dit belang meenemen. De gevolgen voor de kwaliteit van grondwater worden in beeld gebracht. Over de periode waarbinnen er mogelijk overlast is van hoogwater kan nog geen uitspraak worden gedaan. Deze periode is afhankelijk van de hoogwatergolf en de hoogte van het laagst gelegen maaiveld dat relevant is voor de bedrijfsvoering. In de planuitwerkingsfase (MER fase 2) kan hierover duidelijkheid worden gegeven. Ook ten aanzien van de effecten op de riolering geldt dat die in de planuitwerkingsfase worden onderzocht.

Ten aanzien van eventuele schade verwijzen wij u door naar de toelichting in deel A van deze Nota van Beantwoording.

Punt 3

Inspreker is zeer welwillend om actief bij te dragen aan de meekoppelkans tot het ontwikkelen van een verbindende recreatieve route langs de Maas, de dorpskern en de Hertog Jan proeverij en de brouwerij.

Reactie:

Dank voor uw reactie. Uw input en bijdrage aan de meekoppelkans worden zeer gewaardeerd.

3.2 Zienswijze 2: VvE la Tour Meuse

Punt 1

Insprekers geven aan dat het aanhouden van het beoogde beschermingsniveau van 18,60 m NAP betekent dat drie balkons van het appartementencomplex nagenoeg dicht gebouwd moeten worden, waarmee het uitzicht en licht- en luchttoetreding volledig wordt verstoord. Tevens heeft dit consequenties voor een appartement zonder balkon en voor de ramen in de parkeergarage. Daarnaast werken ventilatievoorzieningen in de garage dan niet meer. Volgens insprekers is €100.000 betaald voor uitzicht bij de verkoop van appartementen.

Reactie:

Ter hoogte van La Tour Meuse worden daarbij meerdere alternatieven onderzocht, met en zonder zichtbehoud. Eén van de alternatieven die wordt onderzocht is een constructie zonder zichtbehoud. De effecten hiervan, waaronder effecten op de woon- en leefomgeving, worden in MER fase 1 onderzocht.

Om de hoogteopgave ter plaatse mogelijk te beperken, kijkt het waterschap ook naar het toe te passen zichtjaar. Zowel de "Handreiking ontwerpen met overstromingskansen" (versie OI2014V4) als het "Beheerplan Waterkeringen 2017-2022" (versie 28 maart 2017) bieden de mogelijkheid om van een ander zichtjaar uit te gaan. Het kiezen voor een ander zichtjaar kan gevolgen hebben voor de hoogte van de kering (een lagere hoogte), maar vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij onder andere wordt gekeken naar de impact en financiële gevolgen. Voor elk dijktraject maakt het

waterschap in MER fase 1 een afweging of en waar er mogelijk voor een ander zichtjaar wordt gekozen.

De NRD vormt het kader voor het op te stellen MER en geeft weer welke alternatieven worden beschouwd en welk beoordelingskader daartoe wordt gehanteerd. Zie ook deel A voor een nadere toelichting op de rol van NRD en het MER in fasen. De daadwerkelijke beoordeling van de alternatieven vindt plaats in MER fase 1.

In fase 2 van het MER wordt gekeken naar de ruimtelijke inpassing van het voorkeursalternatief. Het waterschap streeft naar een kering die ruimtelijk goed is ingepast.

Ten aanzien van eventuele schade wordt verwezen naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

Punt 2

Insprekers verzoeken om, voor het aangrenzende plein met de Schanstoren, dezelfde voorzieningen te treffen als voor de Burgemeester Linderspromenade ter hoogte van la Tour Meuse.

Reactie:

Zoals weergegeven onder punt 1 is MER fase 1 bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. Op basis hiervan wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief ziet in beginsel op de tracékeuze van de kering. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt dit tracé nader ingepast in de omgeving. In MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van de tracés. Hierbij wordt, voor zover mogelijk, rekening gehouden met uw verzoek.

Punt 3

Insprekers geven aan dat alternatief 4 dient af te vallen, aangezien hierdoor tientallen woningen onbeschermd blijven, waarbij de toegang tot de woningen aan de oostzijde van de Maasstraat c.s. onbereikbaar wordt bij calamiteiten. Dit zou volgens inspreker tot enorme kosten leiden. Insprekers missen de door de Dorpsraad ingediende plannen.

Reactie:

Zoals weergegeven onder punt 1 is MER fase 1 bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven, zoals deze zijn weergegeven in de NRD. Ook voor alternatief 4 worden de effecten, waaronder de gevolgen voor de bescherming van bewoners en de kosten, in het kader van MER fase 1 inzichtelijk gemaakt.

De door de Dorpsraad ingediende plannen gaan over inpassing van de waterkering en rivierverruiming. Ideeën over inpassing worden meegenomen in de beoordeling van de alternatieven. De afweging voor eventueel aanvullende rivierverruimende maatregelen, zoals voorgesteld door de Dorpsraad, ligt bij de Provincie Limburg. De Dorpsraad is hiervan op de hoogte. Deze afweging maakt geen onderdeel uit van de dijkversterking.

Punt 4

Insprekers hebben als standpunt dat er geen licht/lucht belemmerende objecten mogen komen en dat voorbijgangers geen mogelijkheid mogen krijgen om bij woningen naar binnen te kijken. Tevens dienen zo nodig voorzieningen t.b.v. de parkeergarage gerealiseerd te worden. Aanleg van een vestingmuur (16,10m NAP) met demontabele/opdrijvende kering zou hiervoor een oplossing kunnen zijn. Insprekers zijn van mening dat het idee van demontabele keringen een lage prioriteit heeft. Dit mede vanwege de inzet van personeel, hetgeen volgens insprekers zeer sporadisch het geval zal zijn.

Reactie:

Het voorkeursalternatief, dat mede op basis van de resultaten van MER fase 1 wordt gekozen, ziet in

beginsel op de tracékeuze en het type kering. Het toepassen van een demontabele / opdrijvende kering betreft een inpassingsvariant van de verschillende alternatieven. Het toepassen van een demontabele kering zit daarmee nog steeds in het onderzoek. De gevolgen hiervan worden, voor zover passend bij het voorkeursalternatief, in het kader van MER fase 2 in beeld gebracht. Zie deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op MER fase 1 en MER fase 2.

Punt 5

Insprekers sluiten zich aan bij de zienswijzen van de Dorpsraad/Stichting belangbehartiging bewoners aan de Maas voor zover die niet strijdig zijn met de reactie van insprekers.

Reactie:

De reactie van het waterschap op de zienswijzen van de Dorpsraad/Stichting belangbehartiging bewoners aan de Maas is gegeven bij zienswijze 8.

Punt 6

Insprekers zijn voorstander van veiligheid die passend is, maar ook rekening houdt met andere belangen, zoals die van de aanwonenden.

Reactie:

Dank voor uw reactie. In het MER worden alternatieven (fase 1) en de inpassingsvarianten (fase 2) beoordeeld. De woon- en leefomgeving van de aanwonenden maakt in beide fasen van het MER deel uit van het beoordelingskader.

3.3 Zienswijze 3

Punt 1

Insprekers hebben hun woningen uitgekozen vanwege het weidse uitzicht en de mooie lichtinval. Zij geven aan dat zij met een dijk van 2 meter, die op 30-35 meter van hun ramen komt te liggen, een groot gedeelte van het uitzicht kwijt zijn en dat hun woongenot hierdoor aanzienlijk zal verminderen. Daarnaast hebben zij onlangs hun voortuinen aangepast om maximaal van het uitzicht te kunnen genieten. Wanneer wordt besloten om de dijk toegankelijk te maken voor wandelaars en fietsers heeft dit nadelige gevolgen voor de privacy.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg over uitzicht en privacy. Deze punten vallen onder het aspect woon- en leefomgeving en zijn in het beoordelingskader opgenomen (zie paragraaf 4.4.2. van de NRD). Op basis van dit beoordelingskader worden de alternatieven beoordeeld. Mede op basis van MER fase 1 wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief gaat met name in op de tracékeuze van de kering. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt dit tracé in MER fase 2 nader ingepast in de omgeving. De woon- en leefomgeving maakt dan wederom deel uit van het beoordelingskader. Ook in deze fase worden de gevolgen van de verschillende varianten (waarbij ook de toegankelijkheid voor recreatie wordt meegenomen) voor de woon- en leefomgeving (zoals uitzicht, woongenot en privacy) beoordeeld.

Punt 2

Daarnaast geven insprekers aan dat hun woningen hoger liggen dan de woningen in het dorp en zij bij het hoogwater van 1993/1995 alleen water in hun kelders hadden. De insprekers geven aan niet

akkoord te gaan met een dijkverlegging zoals geschetst in alternatieven 2, 3 en 4 en met moeite zullen zij een verhoging van de bestaande dijk accepteren.

Reactie:

Zoals vermeld bij punt 1 is MER fase 1 bedoeld voor het beoordelen van de in de NRD weergegeven alternatieven. Op basis hiervan wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Ook voor alternatieven 2, 3 en 4 zullen de gevolgen voor de bescherming van bewoners en de kosten inzichtelijk gemaakt worden. Bij de afweging van de keuze worden alle belangen betrokken.

Punt 3

Als laatste geven de insprekers aan dat zij nog op geen enkele manier persoonlijk zijn benaderd door het omgevingsmanagement van het project. Het eerste echte gesprek was bij hotel Arcen, en daar kregen de insprekers te horen: oooo wonen daar ook mensen!

Reactie:

In deze vroege fase van het project (verkenningfase), waarin het zoekgebied van alternatieven nog groot is, betreft het waterschap de omgeving via nieuwsbrieven, informatieavonden en omgevingswerkgroepen. Gesprekken op individueel niveau vinden met name plaats in de volgende fase van het project (planuitwerkingsfase). Het waterschap zal contact met u opnemen om het project en de werkwijze nader toe te lichten.

3.4 Zienswijze 4

Punt 1

Inspreker geeft aan dat het van belang is om ook het volgende milieueffect ten aanzien van beken nader te onderzoeken:

(beperken van) de effecten van de Lingsforterbeek. Deze beek stroomt vanaf Duitsland Nederland binnen en mondt uit in de Maas. Met name deze beek is verantwoordelijk voor het onderlopen van het dorp Arcen. Volgens de inspreker zou deze beek bijvoorbeeld in het Duitse deel moeten worden afgestuwd, want daar valt de meeste neerslag.

Reactie:

In het kader van de beekherstelopgave wordt, naast ecologisch herstel van de beek, ook gekeken naar het voorkomen van wateroverlast. Het afstuwen van de Lingforterbeek in Duitsland is geen optie vanwege een grensverdrag waarin een waterpeil is afgesproken voor de Lingforterbeek. Het waterschap heeft een ontvangstplicht. Het afstuwen van de beek in Duitsland is slechts het afwentelen van problemen. Het afstuwen van een beek draagt bovendien niet bij aan ecologisch herstel en is vanuit dat oogpunt ook niet wenselijk.

Punt 2

Inspreker heeft een agrarisch bedrijf (een biologische rundveehouderij) en ziet graag dat bij de dijkverlegging de biotoop van het agrarische bedrijf intact wordt gelaten. Verzocht wordt te onderzoeken hoe dit in de meest optimale situatie mogelijk is. Insprekers voorkeur gaat uit naar alternatief 1. Dit vanuit economisch belang en het kunnen behouden van de biotoop van het bedrijf. De andere alternatieven hebben tot gevolg dat inspreker biologische grond moet inleveren, hetgeen een andere status heeft dan gemiddelde landbouwgrond. Inspreker zal hierdoor aanspraak moeten maken op de aankoop van biologisch voer bij derden, waardoor sprake is van een forse inkomstenderving, waartoe inspreker een planschadeclaim zal indienen. Bovendien leiden deze andere alternatieven tot een verlies aan biodiversiteit en aantasting van de samenhangende biotoop.

Reactie:

Wij begrijpen uw zorg over de gevolgen voor uw bedrijf. De genoemde punten vallen onder het aspect bedrijvigheid en zijn in het beoordelingskader opgenomen (zie paragraaf 4.4.2. van de NRD). Op basis van dit beoordelingskader worden de alternatieven beoordeeld. Mede op basis van MER fase 1 wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief gaat met name in op de tracékeuze van de kering. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt dit tracé in MER fase 2 nader ingepast in de omgeving. Bedrijvigheid maakt dan wederom deel uit van het beoordelingskader.

In het MER worden de effecten op bedrijvigheid, waaronder agrarische bedrijven, inzichtelijk gemaakt. Een van de aspecten van bedrijvigheid is de mate waarin het bedrijf economisch kan worden voortgezet, als gevolg van het voorkeursalternatief. Ten aanzien van planschadeclaims, verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

3.5 Zienswijze 5: Hertog Jan Proeverij

Het overgrote deel van deze zienswijze is gelijk aan zienswijze 1. Voor de beantwoording op deze punten wordt dan ook verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1. De overige punten zullen hieronder worden beantwoord.

Punt 1

Het aanleggen van de kering mag niet ten koste gaan van uitzicht van insprekers.

Reactie:

De NRD vormt het kader voor het op te stellen MER en geeft weer welke alternatieven worden beschouwd en welk beoordelingskader daartoe wordt gehanteerd. In MER fase 1 worden de belangrijkste effecten van de alternatieven daadwerkelijk onderzocht. In paragraaf 4.3.2 van de NRD is het beoordelingskader opgenomen op basis waarvan de alternatieven worden beoordeeld. In dit beoordelingskader zijn onder andere effecten voor de woon- en leefomgeving, waaronder zichthinder, opgenomen. Mede op basis van MER fase 1 wordt uiteindelijk een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief ziet in beginsel op de tracékeuze van de kering en waar nodig op de type kering. Na de keuze voor een voorkeursalternatief wordt dit tracé nader ingepast in de omgeving. In MER fase 2 wordt gekeken naar de inpassing van het tracé. De woon- en leefomgeving maakt dan wederom deel uit van het beoordelingskader. Ook in deze fase zullen de gevolgen van de verschillende varianten voor de woon- en leefomgeving (zoals uitzicht) worden meegenomen.

Punt 2

Inspreker vreest dat de bestemming gaat wijzigen en dat er uiteindelijk gebouwd mag en zal worden.

Reactie:

Het juridisch-planologisch mogelijk maken van nieuwe bebouwing in het gebied is een gemeentelijke bevoegdheid, waartoe een bestemmingsplan moet worden vastgesteld. Het betreft een bevoegdheid die niet in het projectplan Waterwet wordt meegenomen. Een projectplan Waterwet wordt door Waterschap Limburg vastgesteld en door de Provincie Limburg goedgekeurd. Aangezien het mogelijk maken van nieuwe bebouwing buiten de bevoegdheid van het waterschap en de provincie valt, kunnen zij geen garantie geven over eventuele bebouwing van het gebied in de toekomst. Op basis van vastgesteld beleid van de provincie en van de gemeente ligt het overigens niet voor de hand dat op deze plek woningbouw gaat plaatsvinden. Uw vrees brengen wij over naar de gemeente.

3.6 Zienswijze 6

Het overgrote deel van deze zienswijze is gelijk aan zienswijze 1. Voor de beantwoording op deze punten wordt dan ook verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1. De overige punten zullen hieronder worden beantwoord.

Punt 1

Inspreker wil dat landbouwgrond die op dit moment binnendijs beschikbaar is ook binnendijs beschikbaar blijft. Dit zou betekenen dat dijkteruglegging aan de Maaszijde (Oostelijk) en Noordzijde niet mogelijk is.

Reactie:

Het dijktraject Arcen is één van de vijf dijktrajecten uit het HWBP Noordelijke Maasvallei die kansrijk wordt geacht voor het uitvoeren van een dijkverlegging, ook wel systeemmaatregel genoemd. Deze selectie komt voort uit een verkennend onderzoek dat onder andere in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als verantwoordelijke voor de systeemopgave, is uitgevoerd. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van de selectie aan systeemmaatregelen voor de Noordelijke Maasvallei, en daarmee de scope voor deze NRD, verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Bantwoording.

De systeemmaatregel in de vorm van een dijkverlegging is in de alternatieven in de NRD verwerkt. De systeemmaatregel in Arcen wordt daarmee in het kader van het MER op voor- en nadelige effecten onderzocht. De gevolgen voor de landbouwgronden, en daarmee de richting van de dijkverlegging worden hierbij meegenomen.

Punt 2

Inspreker wil dat de nieuwe dijk niet wordt ontsloten als wandel-, fiets- of autoroute, omdat hierdoor de privacy kan worden geschaad.

Reactie:

In de alternatieven voor de keringen worden ook de mogelijkheden van medegebruik van de kering, zoals bijvoorbeeld een wandel- of fietsroute, meegenomen. Als een dergelijke route onderdeel wordt van een alternatief, dan worden de effecten hiervan in het MER beoordeeld.

De NRD vormt het kader voor het op te stellen MER en geeft weer welke alternatieven worden beschouwd en welk beoordelingskader daartoe wordt gehanteerd. Meekoppelkansen en woon- en leefomgeving (met o.a. recreatie en privacy) zijn onderdeel van het beoordelingskader. Met behulp van dit kader worden in MER fase 1 (beoordelen verschillende dijktracés) en MER fase 2 (beoordelen inpassingsvarianten) de effecten van routes en medegebruik van de kering in beeld gebracht.

3.7 Zienswijze 7

Een deel van deze zienswijze is gelijk aan zienswijze 1. Voor de beantwoording van deze punten wordt dan ook verwezen naar de beantwoording van zienswijze 1. De overige punten zijn hieronder beantwoord.

Punt 1

Insprekers geven aan dat zij graag meer feitelijk inzicht willen krijgen in de risico's en de gevolgen die de dijkteruglegging met zich meebrengt.

Reactie:

Het dijktraject Arcen is één van de vijf dijktrajecten uit het HWBP Noordelijke Maasvallei die kansrijk wordt geacht voor het uitvoeren van een dijkverlegging, ook wel systeemmaatregel genoemd. Deze

selectie komt voor uit het verkennend onderzoek dat onder andere in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als verantwoordelijke voor de systeemopgave, is uitgevoerd. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van de selectie aan systeemmaatregelen voor de Noordelijke Maasvallei, en daarmee de scope voor deze NRD, verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

De systeemmaatregel in de vorm van een dijkverlegging is in de alternatieven in de NRD verwerkt. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van de alternatieven. De systeemmaatregel in Arcen wordt daarmee in het kader van MER fase 1 op voor- en nadelige effecten onderzocht, waarmee inzicht ontstaat in onder andere risico's en gevolgen van een eventuele dijkverlegging. In deel A van deze Nota van Beantwoording wordt een nadere toelichting gegeven op het MER in twee fasen.

Punt 2

Insprekers geven aan dat voor hen, maar zeker ook voor de burens, het uitzicht van cruciaal belang is voor het toerisme. Als het winterbed vervalst, is het mogelijk dat bebouwing in de toekomst het weidse uitzicht op het agrarische land doet vervallen.

Reactie:

Het juridisch-planologisch mogelijk maken van nieuwe bebouwing in het gebied is een gemeentelijke bevoegdheid, waartoe een bestemmingsplan moet worden vastgesteld. Het betreft een bevoegdheid die niet in het projectplan Waterwet wordt meegenomen. Een projectplan Waterwet wordt immers door Waterschap Limburg vastgesteld en door de Provincie Limburg goedgekeurd. Aangezien het mogelijk maken van nieuwe bebouwing buiten de bevoegdheid van het waterschap en de provincie valt, kunnen zij geen garantie kunnen geven over eventuele bebouwing van het gebied in de toekomst. Op basis van vastgesteld beleid van de provincie en van de gemeente ligt het overigens niet voor de hand dat op deze plek woningbouw gaat plaatsvinden. Uw vrees brengen wij over naar de gemeente.

Punt 3

Inspreker vindt de alternatieven op pagina 30 van de NRD niet duidelijk. In alternatief 1 zou in Arcen Noord ook het korte tracé naar hoge grond mogelijk moeten zijn. Doordat er geen secties bekend zijn, is het onduidelijk of dit een optie is. Indien dit geen optie is, moet dit alsnog worden toegevoegd.

Reactie:

De alternatieven gepresenteerd in de NRD bestaan uit ontwerpprincipes per sectie. Zie deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op de ontwerpprincipes. Het is een optie om in Arcen Noord een kort tracé naar de hoge grond aan te leggen. Ook als wordt gekozen voor de andere ontwerpprincipes die vallen onder alternatief 1 'versterken huidige kering'. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van alle alternatieven. Het korte tracé naar de hoge grond wordt hierbij ook meegenomen. Zie deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen.

Punt 4

Inspreker verzoekt, bij de realisatie van een eiland, om voor hun woning dezelfde beschermingsnorm te hanteren als de norm voor het dorp Arcen. Indien deze norm leidt tot hogere dijken rondom het eiland, benadrukt inspreker dat dit niet ten koste mag gaan van het voor het toerisme cruciale uitzicht.

Reactie:

De NRD vormt het kader voor het op te stellen MER en geeft weer welke alternatieven worden

beschouwd en welk beoordelingskader daartoe wordt gehanteerd. In dit beoordelingskader zijn onder andere de effecten voor de woon- en leefomgeving (waaronder zichthinder en recreatie) en de versterkingsopgave (waaronder het beschermingsniveau) opgenomen. De mate van bescherming van het eiland is onderdeel van de afweging binnen de procedure.

Voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen en welke effecten in fase 1 en in fase 2 aan de orde komen wordt verwezen naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

Punt 5

Inspreker geeft aan dat het toerisme in het gebied rondom de brouwerij de afgelopen tijd erg is gegroeid. Voor dit gebied moet toerisme hoog in het vaandel blijven staan. Inspreker vindt het van belang dat bij elk gekozen tracé van de vernieuwde dijk, ook de routing van fietspaden en knooppunten bekeken worden. Inspreker geeft aan dat het wenselijk is om de Kruisweg (tussen de proeverij en de Brouwerij) en de Wellerveldweg op te nemen in het fietsrouteplan.

Reactie:

Het vaststellen van een fietsrouteplan is geen bevoegdheid van het waterschap en maakt geen onderdeel uit van het projectplan Waterwet. Bij de uitwerking van de alternatieven wordt rekening gehouden met bestaande fietsroutes. Bestaande routes worden als onderdeel van het projectplan Waterwet opnieuw ingepast. Nieuwe recreatieve routes kunnen in afstemming met gemeente of provincie in de plannen meegenomen worden (meekoppelkansen). Wij geven uw reactie door aan de gemeente en provincie.

3.8 Zienswijze 8: Stichting belangenvereniging bewoners aan de Maas Arcen & De Dorpsraad Arcen

Punt 1

Insprekers hebben een aantal opmerkingen, aanvullingen en suggesties op bijlage 3 van de NRD 'het verkennend effecten-onderzoek behoud winterbed Noordelijke Maasvallei'.

Reactie:

Bijlage 3 betreft een verkennend onderzoek naar mogelijkheden om de systeemwerking van de Maas te verbeteren. Deze systeemopgave is een verantwoordelijkheid van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat. De minister heeft in de kamerbrief van 20 november 2017 de Tweede Kamer geïnformeerd over deze onderzoeksresultaten. Bij de behandeling van de kamerbrief in de Tweede Kamer (d.d. 27 november 2017) is met de uitwerking van de systeemmaatregelen ingestemd. De onderzoeksresultaten vormen hiermee het beleidskader voor het waterschap. Het is niet mogelijk om deze bijlage aan te passen. In de bijlage zijn uitsluitend indicatieve berekeningen uitgevoerd om de bandbreedte van effecten van systeemmaatregelen inzichtelijk te maken en kansrijke gebieden voor deze maatregelen in beeld te brengen. Voor een nadere toelichting op de systeemopgave verwijzen wij u naar deel A van deze nota.

De systeemmaatregel voor Arcen is in de vorm van een dijkverlegging in de alternatieven in de NRD verwerkt. De systeemmaatregel wordt daarmee in het kader van het MER op voor- en nadelige effecten onderzocht.

Punt 2

Insprekers vragen de Commissie m.e.r. deze gehele zienswijze te bestuderen en hierop te reageren.

Reactie:

Alle zienswijzen zijn door de Commissie m.e.r. gelezen en betrokken in hun advies en reactie op de NRD. Er komt geen individuele reactie van de Commissie m.e.r. op uw zienswijze. Het Advies van de

Commissie m.e.r. op het dijktraject Arcen vindt u op de website van Waterschap Limburg of de website van de Commissie m.e.r.

Punt 3

In alinea 2 onder kopje 'overige partijen' op pagina 13 van de NRD staat dat bij de totstandkoming van de alternatieven overleg is geweest met de Stichting belangenbehartiging bewoners aan de Maas en dat de Dorpsraad Arcen nauw betrokken is geweest bij deze overleggen. Insprekers geven aan dat dit niet impliceert dat alle standpunten van de Stichting en Dorpsraad terug te vinden zijn in de NRD.

Reactie:

Dat klopt. In de NRD zijn geen standpunten opgenomen. De inhoud van de NRD is mede tot stand gekomen op basis van input van verschillende omgevingspartijen. De standpunten zijn opgenomen in gespreksverslagen van de overleggen met de betrokken partijen en zijn als zodanig wel bij betrokken overheden bekend. Ze zijn echter niet één op één terug te lezen in de NRD.

Punt 4

Insprekers pleiten voor een oplossing qua dijkhoogte (beschermingsniveau) voor een eerste periode van 50 jaren, waardoor vooralsnog een minder hoge bescherming gerealiseerd hoeft te worden en toekomstige ontwikkelingen ten gunsten kunnen worden meegenomen. Ook kunnen onzekerheden in deze periode worden weggenomen.

Reactie:

Zowel de "Handreiking ontwerpen met overstromingskansen" (versie OI2014V4) als het "Beheerplan Waterkeringen 2017-2022" (versie 28 maart 2017) bieden de mogelijkheid om van een ander zichtjaar uit te gaan. Uitgangspunt is het gebruiken van een zichtjaar van 50 jaar bij een dijk en een zichtjaar van 100 jaar bij het toepassen van een constructie. Het kiezen voor een ander zichtjaar vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij onder andere wordt gekeken naar de impact en financiële gevolgen. Voor elk dijktraject maakt het waterschap in MER fase 1 een afweging of én waar er mogelijk voor een ander zichtjaar wordt gekozen.

Punt 5

Insprekers verzoeken om de NRD op diverse punten aan te vullen of te wijzigen.

Reactie:

De NRD is het startdocument en vormt het kader voor de milieueffectprocedure. de NRD zelf wordt niet aangepast op basis van de ingediende zienswijzen. Wel worden in teksten uit de NRD, die onderdeel worden van het MER, en waar dit relevant en nuttig wordt geacht, de wijzigingen of aanvullingen van insprekers meegenomen.

Punt 6

Insprekers vinden de onderbouwing bij de opgave systeemmaatregel uitermate tendentius en niet objectief geformuleerd. Volgens insprekers wordt er naar de uitkomst toegeschreven. Er worden sterkere bewoordingen gebruikt dan in het verkennend effecten-onderzoek. Zo wordt onder andere niet gesproken over de minieme winsten (in ha) die te behalen zijn. Insprekers wijzen op andere mogelijkheden om het hydraulische knelpunt op te lossen, zoals de plannen Hertogbroek en Lottum/Broekhuizerweerd. Daarnaast geven de insprekers aan dat volgens hen het gebied achter de kering geen winterbed meer is, en dat het aanleggen van een eiland niet makkelijk zou zijn vanwege riolering, kwelwater, bescherming van de bron van de brouwerij en bereikbaarheid. Tevens moet de beschermingsgraad voor een eiland wellicht hoger liggen dan de nieuwe beschermingsgraad van Arcen.

Reactie:

Het dijktraject Arcen is één van de vijf dijktrajecten uit het HWBP Noordelijke Maasvallei die kansrijk worden geacht voor het uitvoeren van een systeemmaatregel. Deze selectie komt voort uit verkennend onderzoek dat onder andere in opdracht van het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, als verantwoordelijke voor de systeemopgave, is uitgevoerd. Deze selectie is mede gebaseerd op de ligging nabij hydraulische knelpunten. Voor een nadere toelichting op de achtergrond van de selectie aan systeemmaatregelen voor de Noordelijke Maasvallei, en daarmee de scope voor deze NRD, verwijzen wij u naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

De systeemmaatregel in de vorm van een dijkverlegging is in de alternatieven, die zijn beschreven in de NRD, verwerkt. De systeemmaatregel in Arcen wordt daarmee in het kader van het MER op voor- en nadelige effecten onderzocht. De gevolgen voor o.a. de bereikbaarheid en de bescherming van de bewoners, de woon- en leefomgeving, grondwater (waaronder de kwaliteit van de waterbron), maar ook rivierkundige effecten, worden hierbij meegenomen.

In de Beleidslijn Grote Rivieren zijn delen van het gebied, ook achter de kering, aangeduid als stroomvoerend of waterbergend rivierbed en hebben daarmee de status winterbed. De huidige keringen zijn bij hoogwater overstroombaar. Hierdoor kan gebied achter de kering ook deel uitmaken van het rivierbed.

Het aanleggen van een eiland rondom de Hertog Jan Brouwerij is een technisch uitvoerbaar alternatief. Zo kan de omgeving rondom de brouwerij met een groene dijk worden beschermd in plaats van een complexe constructie. Daarnaast ligt de bebouwing geclusterd en is er maar één dijk nodig om het hele gebied te beschermen in plaats van een aaneenschakeling aan keringen. De mate van bescherming van het eiland is onderdeel van de afweging binnen de procedure. Ten aanzien van zorgen over de riolering geldt dat dit in de planuitwerkingsfase (MER fase 2) wordt onderzocht.

Voor een reactie op de plannen Hertogbroek en Lottum/Broekhuizerweerd wordt verwezen naar onze reactie bij punt 7 van deze zienswijze.

Punt 7

Insprekers geven aan dat de plannen Lottum/Broekhuizerweerd en Hertogbroek uitvoerig beschreven moeten worden in de NRD, zodat duidelijk wordt dat er meer maatregelen mogelijk zijn om de Deltawet-doelen in Arcen te kunnen behalen, buiten de al genoemde opties die in deze versie van de NRD staan.

Reactie:

Bij uitwerking van dijkversterkingen wordt normaliter alleen rekening gehouden met vergunde maatregelen. Alleen aan deze maatregelen ligt een definitief besluit en een financiering ten grondslag. In het HOB-model (Hydraulische Ontwerpbelasting) Maasvallei is dit een uitgebreide lijst aan maatregelen en bestaan uit Vlaamse Ingrepen, Maaswerken en de retentiegebieden Lateraalkanaal-West en Lob van Gennep (ook de ingrepen Maaspark Well, Ooijen-Wanssum en hoogwatergeul Lomm zijn hierin o.a. in opgenomen). Dit HOB model wordt uitgegeven door Rijkswaterstaat-WVL.

Om overinvesteringen en onnodig hoge dijken op de Maasvallei te voorkomen zijn er nog aanvullende waterstandsverlagende maatregelen meegenomen die redelijkerwijs als plausibel zijn aan te merken. Dit zijn de Koploperprojecten Venlo, Oeffelt en Ravenstein-Lith en de systeemwerkingsmaatregelen Baarlo, Venlo-Velden, Arcen, Well en Thorn - Wesssem. De onderliggende ontwerpen aan deze maatregelen zijn weliswaar nog niet definitief, maar leveren in het HOB-model een significante waterstandsverlaging, die bijdraagt aan minder hoge dijken op het traject van de Maasvallei.

Voor het in beeld brengen van de benodigde dijkversterkingsopgave worden dan ook meer projecten betrokken dan enkel de vijf systeemmaatregelen.

Voor de door insprekers genoemde plannen zijn weliswaar nog geen besluiten genomen, in afstemming met Provincie Limburg worden aanvullende plannen, zoals Lottum/Broekhuizerweerd en Hertogbroek, door middel van een gevoeligheidsanalyse in het MER meegenomen.

Punt 8

Insprekers verwijzen naar het rapport Benodigde Dijkhoogte Arcen (Han Soethoudt) en achten dit rapport in het kader van de NRD in zijn geheel van belang en geldend.

Reactie:

In het rapport wordt stilgestaan bij meerdere elementen die van invloed zijn op de benodigde hoogte van de waterkering. Hieronder is per element een reactie gegeven.

Hoogteberekening

De hoogteopgave is afhankelijk van het faalmechanisme “overloop en golfoverslag”. Voor het berekenen van de benodigde hoogte van de waterkering gaat het waterschap uit van het model “Hydra-NL”. Deze wordt inclusief de benodigde database en statistiek door Rijkswaterstaat-WVL aan het waterschap aangeleverd. Beide bevatten de laatste kennis van zaken. Daarnaast zijn er rivierverruimende maatregelen meegenomen die nog niet zijn uitgevoerd, dit is uniek in Nederland.

Zichtjaar

Zowel het “Handreiking ontwerpen met overstromingskansen” (versie OI2014V4) als het “Beheerplan Waterkeringen 2017-2022” (versie 28 maart 2017) bieden de mogelijkheid om van een ander zichtjaar uit te gaan. Het kiezen voor een ander zichtjaar vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij onder andere wordt gekeken naar de impact en financiële gevolgen. Voor elk dijktraject maakt het waterschap in MER fase 1 een afweging of en waar er mogelijk voor een ander zichtjaar wordt gekozen.

Klimaatscenario

Conform de “Handreiking ontwerpen met overstromingskansen” (versie OI2014V4) gaat het waterschap voor de ontwerplevensduur uit van het W+ klimaatscenario. Dit is een landelijke leidraad die door Rijkswaterstaat is opgesteld en landelijk wordt gehanteerd bij het ontwerpen van waterkeringen.

Faalkansbegroting

De nieuwe normering biedt de vrijheid om gemotiveerd de faalkansbegroting aan te passen. In de verkenningsfase is er nog te weinig informatie deze afweging voldoende gemotiveerd te kunnen maken. Daarom wordt in de verkenningsfase uitgegaan van de voorzet zoals weergegeven in tabel 1 van de “Handreiking ontwerpen met overstromingskansen” (versie OI2014V4). In de planuitwerkingsfase maakt het waterschap de afweging om deze voorzet wel of niet aan te passen. In de planuitwerkingsfase is namelijk de benodigde informatie beschikbaar om deze afweging gemotiveerd te kunnen maken.

Rivierverruiming

Voor de wijze waarop rivierverruimende maatregelen worden meegenomen in het MER, zie de beantwoording bij punt 7.

Punt 9

Insprekers geven aan dat het ontbreken van dijksecties ervoor zorgt dat het niet inzichtelijk is of bepaalde combinaties mogelijk zijn. Hierdoor hebben de insprekers de zorg dat combinaties van trajecten afvallen die door de bewoners wel gewenst zijn. Zo zou bij alternatief 1 ook een korte aansluiting op de hoge grond mogelijk moeten zijn en moet alternatief 3 ook de mogelijkheid hebben voor een meanderende beek. Het ontbreken van dijksecties getuigt volgens de insprekers niet van transparantie. Inspreker benoemt ook twee extra varianten, namelijk 1) de aansluiting van de Lingsforterbeek op de Broekhuizerlossing en Rode beek, ten oosten van Arcen en 2) een aanpassing van de monding van de natuurlijke vispassage, namelijk ter hoogte van de aan te leggen passantenhaven.

Reactie:

De alternatieven gepresenteerd in de NRD bestaan uit ontwerpprincipes per sectie. De ontwerpprincipes kunnen worden uitgewisseld. Het uiteindelijke voorkeursalternatief zal bestaan uit een combinatie van de ontwerpprincipes. Dit kan een alternatief zijn zoals gepresenteerd op pagina 30 van de NRD of een combinatie van deze ontwerpprincipes. Zie deel A van deze Nota van Beantwoording voor een nadere toelichting op de ontwerpprincipes. Het is een optie om in Arcen Noord een kort tracé naar de hoge grond aan te leggen. Ook als wordt gekozen voor de andere ontwerpprincipes die vallen onder alternatief 1 'versterken huidige kering'. MER fase 1 is bedoeld voor het beoordelen van alle alternatieven.

Ten aanzien van de voorgestelde nieuwe alternatieven reageren wij als volgt. Het aantakken van de Lingsforterbeek op de Boerenhuizenlossing en Rode beek is niet probleemoplossend. De vispasseerbaarheid van de watermolen wordt niet verbeterd en blijft hiermee een knelpunt. De verdeling van het water over beide beeksystemen komt de lokstroom werking van de Lingsforterbeek op de Maas niet ten goede en ecologische waarden van de benedenloop/huidige monding van de Lingsforterbeek worden teniet gedaan. Ten slotte zijn forse landschappelijke aanpassingen in/door stedelijk gebied nodig om deze omleiding mogelijk te maken.

Punt 10

Insprekers geven aan dat er in de NRD aandachtspunten zijn gemeld voor MER fase 2. Zij vinden dat er ook aandachtspunten zijn voor MER fase 1. Tevens hebben zij aanvullende punten voor MER fase 2.

Reactie:

Voor de keuze van het voorkeursalternatief worden de effecten in beeld gebracht volgens de criteria in het beoordelingskader. De in de zienswijze genoemde punten onder Aandachtspunten voor MER Fase 1 maken hier (impliciet) onderdeel van uit. De aangedragen punten voor MER fase 2 worden meegenomen als aandachtspunten voor MER fase 2 en het verdere proces. Voor wat betreft de wensen van de bewoners geldt dat deze waar mogelijk zijn meegenomen in de alternatieven, zoals in de NRD beschreven onder input vanuit de omgeving. Verder signaleren wij het belang van inspreker met betrekking tot de kwaliteit van het grondwater en zullen dit belang meenemen. De gevolgen voor kwaliteit van grondwater wordt in beeld gebracht. Ten aanzien van het aandachtspunt op het gebied van planschade wordt verwezen naar deel A van deze Nota van Beantwoording.

3.9 Zienswijze 9

Punt 1

Inspreker geeft aan dat de zichtjaren op pagina 16 van de NRD voor 2075 (50 jaar vooruit) en 2125 (100 jaar vooruit) volgens hem bij 50 jaar vooruit eerder 2070 en bij 100 jaar vooruit eerder 2120 zouden moeten zijn.

Reactie:

De einddatum van de realisatie van het project staat nog niet vast. De verwachting is dat dit voor 2025 zal zijn. Om meerdere praktische redenen is er in deze fase voor gekozen om de berekening van de levensduur vanaf 2025 te starten. Het hoogteverschil met een berekening die uitgaat van enkele jaren eerder is beperkt.

Punt 2

Daarnaast geeft de inspreker aan dat op pagina 16 een ondergrens wordt genoemd van 1/100. Volgens de inspreker bestaat er in de Waterwet een mogelijkheid om zgn. 'slimme combinaties' te onderzoeken (uitwisselbesluit) en daarmee normverlaging te bereiken. Inspreker ziet graag dat deze mogelijkheid wordt onderzocht.

Reactie:

De Provincie en Waterschap Limburg zijn niet bevoegd om in Arcen de wettelijke norm te verlagen. Deze norm is vastgesteld door de wetgever en het aanpassen van deze normen zal door middel van een wetswijziging moeten gebeuren. De 1/100 ondergrens is de laagste ondergrensnorm die wordt gehanteerd in de Waterwet.

Wel kijkt het waterschap naar een aantal opties om de hoogteopgave te beperken. Het gaat hier om adaptief bouwen. In dit kader wordt gekeken naar het toe te passen zichtjaar en het te gebruiken klimaatscenario. Daarbij wordt verwezen naar de beantwoording van zienswijze 8 punt 8.

3.10 Zienswijze 10

Punt 1

Inspreker verwijst naar het rapport dat is meegestuurd met de zienswijze van de Stichting belangenvereniging bewoners aan de Maas en Dorpsraad Arcen (zienswijze 8). Inspreker wil graag dat de uitgangspunten en conclusies van het rapport Benodigde Dijkhoogte in Arcen (BDA) over worden genomen en als maatstaf worden gehanteerd. Inspreker geeft aan dat op basis van dit rapport de conclusie is gerechtvaardigd dat er kan worden uitgegaan van een geringere waterhoogte dan staat aangegeven in de NRD. Inspreker verzoekt om uit te gaan van deze geringere hoogte.

Reactie:

In het rapport wordt stilgestaan bij meerdere elementen die van invloed zijn op de benodigde hoogte van de waterkering. Voor een reactie op de verschillende elementen wordt verwezen naar punt 8 onder zienswijze 8.

Verder kan worden vermeld dat de gecommuniceerde hoogteopgave onder voorbehoud is en onder andere afhankelijk is van te maken ontwerpkeuzes. In de planuitwerkingsfase wordt de hoogteopgave definitief vastgesteld. Deze is mogelijk lager dan de huidige opgave.

Punt 2

Inspreker is van mening dat het dorp Arcen als geheel gediend is bij het aanbrengen van een opdrijvende keerwand vanaf la Tour Meuse tot aan de groene dijk van het perceel Maasstraat 63. Om het meanderende karakter van de huidige dijk te voorkomen is een recht dijklichaam dat parallel ligt aan de Maas volgens inspreker een goede optie. Rekening houdend met een geringere dijkhoogte en een opdrijvende keerwand is een zover mogelijk richting de Maas gelegen kering volgens inspreker minder hinderlijk.

Reactie:

De voorkeur van inspreker heeft betrekking op een inpassingsvariant van de alternatieven. Eén van de te onderzoeken alternatieven is een kering met zichtbehoud, hetzij in de vorm van glas, demontabel, opdrijvend of anderszins. De inpassing van het voorkeursalternatief, inclusief de bijbehorende

beoordeling van inpassingsvarianten, komt aan bod in het MER fase 2. Voor een nadere toelichting op het MER in twee fasen, zie deel A van deze Nota van Beantwoording.

De NRD vormt het kader voor het op te stellen MER en geeft weer welke alternatieven worden beschouwd en welk beoordelingskader daartoe wordt gehanteerd. In MER fase 1 worden de belangrijkste effecten van de alternatieven daadwerkelijk onderzocht. Mede op basis van de resultaten uit MER fase 1 wordt een voorkeursalternatief gekozen. Dit voorkeursalternatief ziet in beginsel op de tracékeuze van de kering, waar nodig wordt ook het type kering in fase 1 gekozen.

Punt 3

Volgens de inspreker kan de dijkhoogte nog verder verminderd worden door een aangepaste waterhoogte als gevolg van het afgraven van de Maasoever tussen het veerpont Lottum en dat van Broekhuizen. Inspreker zou deze optie graag toegevoegd zien in het NRD, inclusief de berekening van bijbehorende waterhoogte.

Reactie:

Voor deze afgraving is momenteel geen besluit genomen en is ook geen financiering beschikbaar. De provincie kan deze afweging samen met de minister maken. Mocht er dit jaar een besluit worden genomen en mocht er financiering beschikbaar zijn, dan kan deze maatregel voor Arcen mogelijk worden meegenomen.

Punt 4

Daarnaast acht inspreker het waardevol om in de NRD expliciet de mogelijkheid te vermelden inhoudende de optie om in eerste instantie een bescherming voor 50 jaar te realiseren met het bijpassende substantieel lagere beschermingsniveau.

Reactie:

Zowel de "Handreiking ontwerpen met overstromingskansen" (versie OI2014V4) als het "Beheerplan Waterkeringen 2017-2022" (versie 28 maart 2017) bieden de mogelijkheid om van een ander zichtjaar uit te gaan. Het kiezen voor een ander zichtjaar vraagt om een zorgvuldige afweging, waarbij onder andere wordt gekeken naar de impact en financiële gevolgen. Voor elk dijktraject wordt gemotiveerd afgewogen of er gebruik gemaakt gaat worden van een ander zichtjaar.